

**НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО
Кафедра історії української музики
та музичної фольклористики**

Дисципліна «Новітні тенденції в українській композиторській творчості кін. ХХ–ХХІ ст.»

Освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»

Спеціалізації: «Фортепіано», «Народні інструменти», «Бандура», «Баян, акордеон», «Оперний спів», «Камерний спів», «Хорове диригування», «Оперно-симфонічне диригування», «Музична режисура»

Викладач – кандидат мистецтвознавства, доцент Дерев'янченко О. О.

Період з 04.04.2020 по 24.04.2020, заняття по **вівторках** (спец. «Фортепіано», «Народні інструменти», «Бандура», «Баян, акордеон», «Хорове диригування») і **п'ятницях** (спец. Оперний спів», «Камерний спів», «Оперно-симфонічне диригування», «Музична режисура»).

07.04.2020 та 10.04.2020

Тема: «Sacra nova» у вокально-симфонічній та інструментальній музиці сучасних українських композиторів

Питання

1. Трактовка духовних жанрів у вокально-симфонічній творчості українських композиторів:

- Жанр **реквієму** у творчості А. Караманова, В. Сильвестрова, О. Щетинського, В. Птушкіна, О. Козаренка;
- Жанр **меси** у творчості В. Польової, М. Шука;
- жанр **пасіонів** у творчості О. Козаренка, Є. Станковича;
- **Stabat Mater** у творчості І. Щербакова, Г. Гаврилець, Б. Сегіна;
- **Ave Maria** у творчості А.Караманова, Є.Станковича, М.Шуха;
- духовної кантати і ораторії у творчості В. Камінського, О. Щетинського.

2. Релігійна програмність у інструментальних жанрах:

- симфонічних творах А. Караманова, Ю. Іщенко;
- інструментальних концертах А. Караманова, І. Щербакова, М. Скорика, О. Щетинського;
- інструментальних п'єсах та вокальних мініатюрах В. Рунчака, В. Польової, О. Щетинського.

Музичний матеріал

Іщенко Ю. «Благовіщення», «Душе моя» варіації на тему Веделя для симф. оркестру

Караманов А. Симфонії з циклів «Совершишася» і «Бисть». Концерт №3 «*Ave Maria*» для фортепіано з оркестром, п'єса «*Ave Maria*»

Камінський В. ораторія «Іду. Накликую. Взиваю» на тексти Митрополита А. Шептицького

Сильвестров В. Реквієм для Лариси

Щербаков І. «Покаянний стих» для скрипки і камерного оркестру

Скорик М. Концерт №3 для фортепіано з оркестром, ч.1 Молитва

Щетинський О. Реквієм, Літургійний концерт для фортепіано з оркестром, п'єси для фортепіано («Хваліте ім'я Господнє», «Моління про Чашу»)

В. Рунчак цикл «*Homo ludens*», №4 «Людина, що молиться» для сопрано на англомовні канонічні тексти: I ч. Розіпни, II ч. Молитва.

Література і джерела

1. Гарькава І. О. Образы религиозных переживаний и христианскоэтические идеи в творчестве Ю.Ищенко: плач, тишина и молчание. URL: <http://glierinstitute.org/ukr/digests/041/19.pdf>.
2. Гарькава І. О. Християнська тематика у творчості Ю. Іщенка. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mz_2018_34_35.
3. Караманов А. Музыка, жизнь, судьба. Воспоминания, статьи, беседы, исследования, радиопередачи. М., 2005.
4. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: людина і митець. Львів, 2008.
5. Чекан Ю. Передмова // Станкович Є. Хорові твори. К. : Б-ка камерного хору «Київ», 2004. С. 5–12.
6. Чекан Ю. І. Інтонаційний образ світу : монографія. К. : Логос, 2009. 408 с.
7. Шух М. Персональний сайт. URL: <http://www.shukh.narod.ru/spisok-pr.html>.
8. Щетинський О. Персональний сайт. URL: <http://shchetynsky.16mb.com/compositions.htm>.

14.04.2020 та 17.04.2020

Тема: Духовна тематика в українській опері на межі ХХ–ХХІ ст.

Питання

1. Особливості втілення духовної тематики у камерних операх О. Козаренка «Час покаяння», О. Щетинського «Благовіщення».

2. Опера «Мойсей» М. Скорика в аспекті традицій втілення філософсько-духовної теми в музиці.

3. Біблійна тріада експериментальних опер формації «*Nova opera*». Нетрадиційність жанрово-стильового втілення біблійного сюжету в опері-реквіємі «Йов» Р. Григоріва та І. Разумейка.

Музичний матеріал

Щетинський О. кам. опера «Благовіщення». URL: <https://classic-online.ru/ru/composer/Shchetinskiy/5039>

Скорик М. Опера «Мойсей» за поемою І.Франка. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=CllBnFmOk24>

Григорів Р., Разумейко І. Опера-реквієм «Йов» для препарованого роялю, ударних, віолончелі та солістів. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=0AWFrzRNEBQ>

Література та джерела

1. Дерев'янченко О. О., Овчинникова Г. А. Опера «Мойсей» М. Скорика в контексті національних та західноєвропейських традицій. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Muzmyst_2012_12_19
2. Щетинський О. С. Музична іконографія Благовіщення: особистий досвід. URL: http://num.kharkiv.ua/share/aspekty/vypusk17/asp_17_5_shchetinski.pdf
3. Опера «Йов». URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/IYOV>

21.04.2020 та 24.04.2020 – Семінарське заняття №6

Тема: «Sacra nova» в сучасній українській музиці

Для семінарської відповіді слід обрати один твір, написаний українським композитором у 1990-2010 роки, у назві якого фіксується зв'язок з релігійною тематикою або твір, який за задумом свого автора, має приховану (не зафіксовану в назві) релігійну програмність, інспірований релігійними відчуттями.

Об'єктом аналізу можна обрати приклад на:

1) звернення до **жанрів** Літургії (або її окремих піснеспівів), Всенічної, Панахиди, Духовного концерту, Духовного псалма, Меси, Реквієму, Ave Maria, Stabat Mater у **хоровій та вокально-симфонічній** творчості І.Алексійчук, Г.Гаврилець, Л.Дичко, С.Луньова, В.Польової, М.Скорика, В.Сильвестрова, Є.Станковича, В.Степурка, М.Шуха та інших композиторів. У відповіді треба також згадати інші твори автора на духовну тему, підкреслити риси індивідуальності трактування цих канонічних жанрів (прочитання канонічних текстів) сучасними композитором.

2) втілення релігійної тематики, релігійних переживань в **інструментальній творчості** Ю.Іщенка, А.Караманова, В.Рунчака, М.Скорика, Є.Станковича, І.Тараненка, І.Щербакова або інших композиторів.

3) втілення біблійних сюжетів і образів в музично-театральній творчості українських композиторів 1990–2010-х років.

Під час підготовки семінарської відповіді слід **обов'язково** прослухати аудіо- чи відео-запис твору (інтернет-ресурси). За наявності музикознавчої літератури з обраного питання можна/слід її використовувати, аргументуючи власне розуміння твору. Відповідь у тому числі може ґрунтуватися виключно на власних спостереженнях доповідача.

Семінарські відповіді подаються в письмовій формі. Викладач може в усній формі поставити доповідачеві запитання щодо написаного.

Орієнтовний список літератури¹

1. Вербицька-Шокот І. В. Жанр реквієму в хоровій творчості українських композиторів порубіжжя тисячоліть: автореф. дис. ... канд. мист. : спец. 17.00.03. Харків, 2007. 17 с.
2. Гоблик А. Музичні твори «Аве Марія»: жанрово-стильовий аспект : автореферат дис. ... канд. мист. Львів, 2016.
3. Гусарчук Т. «Духовний концерт» Мирослава Скорика: концепційна трансгресія та її інтонаційне втілення // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип.86. К., 2013. С. 419-436. Режим доступу: http://knmau.com.ua/naukoviy_visnik/086/pdf/29.pdf
4. Зинькевич Е. Сакральные мотивы в современном творчестве // Зинькевич Е. Mundus musicae. Тексты и контексты. Избр. ст. К. : ТОВ «Задруга», 2007. С. 543-551.
5. Крамаренко О. Б. Духовна хорова творчість Є. Станковича у контексті сучасного історико-культурного процесу // Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Вип. 1. К., 2013. С. 195–198.
6. Крамаренко О. Необарокова символіка у хоровій творчості Є.Станковича (на прикладі творів кінця ХХ – початку ХХІ ст.) // Українське музикознавство: Науково-методичний збірник. Вип.37. К., 2011. С.145-155.
7. Романко В. Духовна тематика у творчості Івана Тараненка // Музична україністика: сучасний вимір. Вип. 2. Київ : ІМФЕ ім. М.Рильського НАНУ, 2008. С. 239–245.
8. Торба О. В. Сучасна українська хорова музика : стиль і стильність. «Псалом 50 (51)» Вікторії Польової // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. Вип. 85 : Духовна культура України: традиції та сучасність. К., 2010. С. 357–377.
9. Чекан Ю. Передмова // Станкович Є. Хорові твори. К. : Б-ка камерного хору «Київ», 2004. С. 5–12.

---

¹ При підготовці до семінару можна використовувати інші доступні джерела або описати власні аналітичні спостереження.